

Tarih: 13.11.2006

Araştırma Raporu

Sayı : 2006/466/426

Konu : SEKTÖREL DIŞ TİCARET ŞİRKETLERİ

Hazırlayan: Seyida TURAN

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	2
I. Sektörel Dış Ticaret Şirketleri.....	3
II. Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin Kuruluş Ve Faaliyet Şartları.....	4
III. Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin Fonksiyonları.....	5
IV. Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin Faydaları.....	6
V. Sektörel Dış Ticaret Şirketi'ni Oluşturan Ortakların Sorumlulukları	7
VI. Sektörel Dış Ticaret Şirketlerine Yönelik Önemli Destek Ve Teşvikler	8
VII. Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin Sorunları.....	10
VIII. Türkiye'deki Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin Mevcut Durumu.....	11
SONUÇ.....	15
KAYNAKÇA.....	16
EK'LER.....	17

SEKTÖREL DIŞ TİCARET ŞİRKETLERİ

GİRİŞ

Ülkelerin ihracata yönelik faaliyetlerinde özellikle küçük ve orta boy işletmelerin ihracata yönelmelerini teşvik etmek amacıyla çeşitli modeller benimsenmekte ve örgütlenme biçimlerine gidilmektedir.

Bu kapsamda, firmaların ihracata yönelik faaliyetlerinde gönüllü olarak sermayelerini, bilgilerini, üretimlerini ve tecrübelerini bir araya getirerek ölçek ekonomisinin sağladığı avantajlara sahip olmalarını destekleyici çeşitli modeller ortaya çıkmaktadır. Bu modeller ülkelere göre farklılaşmakla birlikte modelin esas itibariyle amacı, KOBİ'lerin ihracata yöneltilmesi ve böylece daha fazla ihracat imkanı oluşturulmasıdır.

Ülkemizde de dönem dönem ihracata yönelik çeşitli örgütlenme modelleri benimsenmiş ve uygulamaya konmuştur. Uygulanmakta olan bu modellerin bir örneğini de Sektörel Dış Ticaret Şirketleri oluşturmaktadır.

Hazırlamış olduğumuz bu raporda dış ticaret şirketleri tanıtılarak ardından kuruluşları, faaliyetleri, fonksiyonları ile bu şirketlere sağlanan destek ve teşviklerden bahsedilecektir. Ayrıca Türkiye'de sektörel dış ticaret şirketlerinin mevcut durumu hakkında da bilgi verilecektir.

I. SEKTÖREL DIŞ TİCARET ŞİRKETLERİ

Ülkemiz sanayisinin omurgasını oluşturan Őİletmelerimizin artan rekabet ile birlikte artan sorunlarına çözümler getirilebilmesini sağlamak amacıyla, **aynı üretim dalında faaliyet gösteren firmalarımızın çok ortaklı dış ticaret Şirketleri Şeklinde örgütlenerek ihracata yönlendirilmesi** amacıyla, “Sektörel Dış Ticaret Şirketi” modeli geliŐtirilmiŐtir.

Sektörel Dış Ticaret Şirketleri Modeli Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığının 1996 tarihli "Sektörel Dış Ticaret Şirketleri Statüsüne İlişkin Tebliğ" ile oluŐturulmuŐtur. Söz konusu tebliğe göre, “küçük ve orta büyüklükteki Őİletmelerin ihracat sektörü içinde bir organizasyon altında toplanarak dünya pazarlarına yönlendirilmesi amacıyla; ihracat ve ilgili konularda (finansman, tedarik, nakliye, sigorta, gümrükleme v.b.) hizmet sağlayarak, dış ticarete uzmanlaŐmalarını ve bu suretle daha etkin faaliyet göstermelerini sağlamak için kurulan Şirketlere, Dış Ticaret Müsteşarlığınca "**Sektörel Dış Ticaret Şirketi (SDŞ) Statüsü**" verilir”.

Sektörel Dış Ticaret Şirketleri Modeli ile aynı üretim alanındaki küçük ve orta boy Őİletmelerin, ihracata yönelik olarak bir organizasyon altında toplanarak dünya pazarlarına açılmaları, dış ticarete uzmanlaŐmaları ve bu Şekilde daha etkin faaliyet göstermeleri amaçlanmıŐtır. Bu model ile nihai olarak amaçlanan ise ölçek ekonomisine ulaŐılması ve rekabet gücünün artırılması yoluyla ülke ihracatının artırılmasıdır.¹

Bir sektörel dış ticaret Şirketi, kuracak firmaların ihtiyaçları paralelinde Őekillenmektedir. Çünkü bu Şirketler; bazen tamamlayıcı veya farklı malları üreten firmaların bir araya gelmeleriyle bazen de aynı sektörde birbirine ikame edilebilen malları üreten firmaların bir araya gelmesiyle ortaya çıkmaktadır.²

Ülkemiz Őİletmelerinin % 99'unu ve toplam istihdamın önemli bir bölümünü oluşturan KOBİ'lerin biraraya gelerek oluŐturdukları sektörel dış ticaret Şirketleri, rekabetin gittikçe artmakta olduğu günümüzde, münferit küçük Őİletmelerin tek başına üstesinden gelemeyecekleri pek çok sorunu çözebilecek yapılanmalardır.

¹ <http://www.igeme.org.tr/tur/sdts/sdts1.htm> (24.04.2006)

² Selda Alagöz, Mehmet Alagöz, İhracatta Bir Örgütlenme Modeli: Sektörel Dış Ticaret Şirketleri ve Dış Ticaretteki Performansı, <http://www.econturk.org/selda.pdf>

II - SEKTÖREL DIŞ TİCARET ŞİRKETLERİNİN KURULUŞ VE FAALİYET ŞARTLARI

1. Normal yörelerde; Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin; aynı üretim dalında faaliyette bulunan, asgari 10 KOBİ'nin bir araya gelmesiyle en az 500 milyar TL sermayeli anonim Şirket olarak kurulması gerekmektedir.

Tablo 1: SDS'lerin Statüsüne İlişkin Kuruluş Kriterleri

Kriterler	Normal yreler	İmtiyazlı Yreler*
İstihdam edilen işçi sayısı	1-200	1-200
Asgari ortak sayısı	En az 10 ortak	En az 5 ortak
Asgari sermaye tutarı	En az 10 milyar TL ödenmiş sermaye	En az 5 milyar TL ödenmiş sermaye
Ortakların faaliyet alanı	Ortaklar aynı sektörde faaliyette bulunmalı	Ortaklar aynı veya farklı sektörlerden olabilir.
Ortakların sermaye payı	Her bir ortağın payı azami %10 olabilir.	Her bir ortağın payı azami %20 olabilir.
Hisse senetlerinin türü	Tamamının nama yazılı ve nakit karşılığı çıkarılması	Tamamının nama yazılı ve nakit karşılığı çıkarılması

* İmtiyazlı yörelerle kalkınmada birinci ve ikinci derecede öncelikli yöreleri ifade etmektedir.

2. Kalkınmada Öncelikli Yörelerde; Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin; aynı veya ayrı üretim dalında faaliyette bulunan, asgari 5 KOBİ' nin en az 250 milyar TL sermayeli anonim Şirket olarak kurulması gerekmektedir.

3. Aynı üretim dalında faaliyette bulunan Üretici Dernekleri ve Üretici Birlikleri tarafından anonim Şirket şeklinde ve en az 500 milyar TL sermaye ile kurulan Şirketlere Sektörel Dış Ticaret Şirketi Statüsü verilebilir.

4. Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin KOBİ niteliğindeki her bir ortağının sermaye payı, toplam Şirket sermayesinin, Normal Yörelerde % 10 ve Kalkınmada Öncelikli Yörelerde % 20'sinden fazla olamaz.

5. Sektörel Dış Ticaret Şirketlerine, Şirketin kurulması ve gelişmesinde yardımcı olmak amacıyla, ortaklık payları münferiden veya toplu olarak % 40'ı aşmamak üzere;

a) Normal Yörelerde aynı üretim dalında, Kalkınmada Öncelikli Yörelerde aynı veya farklı üretim dalında faaliyette bulunan, 250'den fazla çalışan istihdam eden şirketler,

b) Profesyonel yönetici olarak çalışmalarını kaydıyla gerçek kişiler,

c) Sektörel Dış Ticaret Şirketlerine ve ortaklarına mal, ekipman ve hizmet sağlayan şirketler,

d) Üretici Derneği, Üretici Birliği, vakıf, mesleki federasyon v.b. kuruluşlar, ortak olabilirler. Ancak, gerçek kişilerin ortaklık payı her halükarda % 10'u aşamaz.

6. Normal şirketlerin Sektörel Dış Ticaret Şirketi olabilmeleri için, müracaat formunu doldurarak, istenilen belgeler ile birlikte Dış Ticaret Müsteşarlığı'na (İhracat Genel Müdürlüğü) müracaat etmeleri gerekmektedir. Yapılan inceleme sonucunda, ilgili Tebliğde belirtilen şartları haiz olan şirketlere Sektörel Dış Ticaret Şirketi Statüsü verilir ve konuya ilişkin Karar Resmi Gazete'de yayımlanır.

7. Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinde; ortaklıktan ayrılmak isteyen ortakların payları, şirket yönetim kurulunun izniyle ve bu Tebliğde belirtilen koşullara uymak kaydıyla, yeni veya mevcut ortaklara devredilebilir. Bu konuda Müsteşarlığa bilgi verilir.

8. Sektörel Dış Ticaret Şirketleri, faaliyetleriyle ilgili olarak, her yılın Ocak ve Temmuz aylarında geçmiş altı aya ilişkin Müsteşarlığa (İhracat Genel Müdürlüğü) faaliyet raporunu vermekle yükümlüdürler.

9. Sektörel Dış Ticaret Şirketleri ve ortağı KOBİ'ler, ihracata yönelik devlet yardımlarının hedef grubunu oluştururlar ve bu yardımlardan öncelikle yararlandırılırlar.

III. SEKTÖREL DIŞ TİCARET ŞİRKETLERİNİN FONKSİYONLARI

SDŞ'lerin fonksiyonları, KOBİ'lerin dışa açılmada karşılaştıkları sorunlara birebir karşılık gelmektedir. Bu fonksiyonları; pazarlama, finansman, teknik ve ihracat işlemleri olmak üzere başlıca dört grupta incelemek mümkündür.

1. Pazarlama Fonksiyonu: SDŞ'lerin en önde gelen işlevi, KOBİ'lerin ürünlerinin uluslararası pazarlarda pazarlanmasıdır. SDŞ'ler en az 10 KOBİ'nin biraraya gelmesi ile kurulan şirketler olduklarından, daha az personelle tüm ortakların ürünlerinin

uluslararası pazarlamasını diğer sabit maliyetleri de düşürmek suretiyle etkin bir şekilde yapabilmektedirler. SDŞ'ler sadece yurtdışı pazarlar hakkında kısa süreli araştırmalar değil, yurtdışında daimi temsilcilik ve doğrudan pazarlama amaçlı şirketler kurarak bu fonksiyonu yerine getirmişlerdir.

2. Finansman Fonksiyonu: SDŞ'lerin finansman işlevi ile başlıca iki unsur; üreticinin ve yurtdışındaki müşterinin finanse edilmesi ifade edilmektedir. İmalatçının finansmanı hem işletme faaliyetleri bazında, hem de ihracat işlemlerine yöneliktir. KOBİ'ler bankalardan yeterince yararlanamazlarken, SDŞ'ler bu sorunu aşabilmektedirler. Bankalardan özellikle de Eximbank'tan daha uygun koşullarda kredi temin ederek bunları ortaklarına kullandırmaktadırlar.

3. İhracat İşlemleri Fonksiyonu: İhracat işlemleri işlevi, ihracatla ilgili tüm konuları (ürünün hammadde tedariki, nakliye ve sigortası, gümrük işlemleri ve ürünün depolanması vb.) kapsamaktadır. Bu işlemlerin toplam maliyet içindeki payı, birçok işletmenin ihtiyaçlarının tek elden yapılması ile önemli ölçüde azalmaktadır.

4. Teknik Fonksiyonu: Bilindiği gibi, KOBİ'lerin ve dış ticaretle uğraşan tüm şirketlerin ortak şikayetlerinden birisi de, ilgili mevzuatın karmaşıklığıdır. Bu mevzuata bir de yurtdışı pazarlardaki uyulması gereken standartlar ve o ülkelerin mevzuatları eklenince ihracatçı/ithalatçı firmaların karşılaştıkları güçlük daha da artmaktadır. SDŞ'ler mevcut ve yeni pazarlarla ilgili mevzuatları ve Türkiye'deki mevzuatı uzmanları ile daha yakından izleme olanağına sahiptirler.

IV. SEKTÖREL DIŞ TİCARET ŞİRKETLERİNİN FAYDALARI

KOBİ'lere, ihracatta yeni bir örgütlenme modeli olan Sektörel Dış Ticaret Şirketleri'nin sağlayacağı bazı yararlar vardır. Bunları şu şekilde sıralayabiliriz:³

- Aktif dış pazarlama faaliyetleri ile yurt dışı temsilcilikleri ve oluşturulan müşteri portföyü sayesinde, yurtdışında yeni pazarlar bulunmasına aracılık eder.
- Dış ticarete, ortakların her türlü ithalat ve ihracat işlemlerinde kolaylık sağlayarak onlardan bu yükü kaldırır.
- Dış pazar araştırması yaparak ortakların her türlü ithalat ve ihracat işlemlerinde ve uygulamalarında Know-How hizmeti sağlayarak onlardan bu yükü kaldırır.

³ <http://www.dtm.gov.tr/ead/DTDERGI/ocak98/kucuk.htm> (24.04.2006)

- Kredi konusunda kolaylıklar sağlayarak ortaklarına her türlü kredinin, yardım ve desteğin kısa sürede sağlanmasında ve dağıtılmasında en uygun şartları oluşturur.
- İhracatta hızlı KDV geri ödemesi ile, SDŞ üzerinden gerçekleştirilecek olan ihracat işlemlerinde KDV işlemleri çok kısa sürede yapılmakta ve imalatçı ortaklara aktarılmaktadır.
- Ortaklarının her türlü sigorta, gümrükleme ve taşıma işlemlerini kısa sürede ve en düşük maliyet düzeyinde gerçekleştirme imkanını sunmaktadır.
- Yurt dışı fuarlara katılım organizasyonu yaparak stand bazında veya sadece ziyaretçi olarak katılmak isteyen ortaklarına bu imkanları sağlamaktadır.
- Ürünlerin Avrupa standartlarına uygunluğunun belgelenmesi işlemleri ile Avrupa ülkelerine yapılacak ihracat işlemlerinde bazı ürünlerin satışı için gerekebilecek uygunluk belgelerinin (CE) hızlı ve ekonomik alınmasını sağlamaktadır.
- Ortaklar imalatla uğraşırken, SDŞ onların pazarlarını, müşterilerini, kredilerini ve ihtiyaç duydukları hammaddeyi temin ederek zamandan tasarruf sağlamaktadır.
- SDŞ' yi oluşturan ortakların devlet tarafından verilen desteklerden SDŞ aracılığı ile çok daha büyük oranlarda yararlanmaları mümkün olmaktadır.
- Ortak sayısının fazla olması nedeniyle küçük sermayelerin birleştirilmesi ile büyük sermaye birikiminin oluşturulmasına ve kullanılmasına katkıda bulunur.

V. SEKTÖREL DIŞ TİCARET ŞİRKETİ'Nİ OLUŞTURAN ORTAKLARIN SORUMLULUKLARI

1.Doğru Bilgi Verme Sorumluluğu

SDŞ'nin faaliyetlerini etkin bir şekilde gerçekleştirebilmesi için ortakların, kapasiteleri, çalıştırdıkları işçi sayısı, planların uygulanması, bilançoları ile birlikte iç ve dış pazarlarda işbirliği içerisinde olduğu işletmeler hakkında doğru ve eksiksiz bilgi vermeleri gerekmektedir. Çünkü gerekli inancın ve desteğin kazanılması ancak şirkete ve ortaklara doğru bilgi vermekle sağlanabilir.⁴

⁴ İbrahim Yalçın, İbrahim, Küçük Ve Orta Ölçekli İşletmelerin Sektörel Dış Ticaret Şirketleri Olarak Örgütlenmeleri, www.dtm.gov.tr

2.Gizlilik

SDŞ yi oluşturan ortaklar şirketin çalışmaları konusunda hiç bir şekilde üçüncü kişi veya kuruluşlara bilgi veremez, açıklamada bulunamazlar. Bu yetki resmi makamların talebi üzerine ancak yönetim kurulu tarafından yapılır.

3.Açıklık

İşletmeye ilişkin bilgiler şirkete ve diğer ortaklara çekinilmeden ve gerçekler gizlenmeden iletilmeli, işletmenin amaçları, örgütsel yapısı, finansal ve ekonomik gücü, pazar alanları, ürünleri ve sosyal içerikli çalışmaları olduğu gibi açıkça ortaya konulmalıdır. Yani ortaklar şirketten ve diğer ortaklardan gizli iş yapmamalı, şirketi ilgilendiren her türlü faaliyetlerini şirkete ve ortaklarına bildirmelidir.

4. Ortakların Birbirleriyle Rekabet Etmemesi Sorumluluğu

SDŞ yi oluşturan ortaklar yurt dışı pazarlarda şirket ile rekabet edemez. Çünkü SDŞ' lerin amacı ortakların ürünlerinin dış pazarlarda her türlü tanıtımı, pazarlanması ve ihracıdır. Yine böyle bir davranış tarzının şirket imajı açısından iyi sonuçlar doğurmayacağı da ortaklar tarafından göz ardı edilmemelidir.

5. Her Türlü Katılımlarda Ortaklara Bilgi Verilmesi Sorumluluğu

SDŞ' yi oluşturan ortaklar, yönetim kurulunun kabul ettiği, yurt içi ve yurt dışı etkinliklere katılmak, her türlü desteği vermek, şirketin ihracat yapmaya karar verdiği ülkelerin standartlarına ve kalitesine uygun üretim yapmak, şirketin pazarlarına ve ihracat çalışmalarına uygun alt yapı ve kapasite artırımı çalışmalarını yaparak kendilerine gelecek olan ihracat tekliflerini doğruluk, açıklık ve rekabet etmeme ilkeleri doğrultusunda şirkete bildirmek ve teklifin şirket üzerinden değerlendirilmesini sağlamak zorundadırlar. Bu da diğer ortaklara örnek olacak bir davranış tarzıdır. Yani yapılan faaliyetlerdeki sorumluluk, şirketteki en üst yöneticiden ortakların işletmelerinde çalışan en alt kademedeki çalışan işçisine kadardır.⁵

VI. SEKTÖREL DIŞ TİCARET ŞİRKETLERİNE YÖNELİK ÖNEMLİ DESTEK VE TEŞVİKLER

Sektörel Dış Ticaret Şirketleri, ihracatta devlet yardımlarının kapsamı içindedirler ve bu yardımlardan öncelikle yararlanma olanakları vardır. Bunlar doğrudan SDŞ'lere yönelik ya da SDŞ kapsamı içindeki KOBİ'lerin de faydalanabileceği teşviklerdir.⁶

⁵ İbrahim Yalçın, İbrahim, Küçük Ve Orta Ölçekli İşletmelerin Sektörel Dış Ticaret Şirketleri Olarak Örgütlenmeleri, www.dtm.gov.tr (25.04.2006)

⁶ <http://www.kobitek.com> (24.04.2006)

1. Dahilde İşleme Rejimi Kapsamında Gümrük Muafiyetli İthalat

Türkiye Gümrük Bölgesi içerisinde yerleşik firmalardan, dahilde işleme izin belgeleri kapsamında ihracı taahhüt edilen işlem görmüş ürünlerin üretimi için gerekli olan hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ve ambalaj malzemelerinin bedelli veya bedelsiz olarak ithali esnasında alınması gereken her türlü vergi tutarı kadar teminat yatırılmak kaydıyla gümrüksüz olarak ithalatına müsaade edilmektedir.

Dış ticaret sermaye şirketler ile sektörel dış ticaret şirketlerinin müracaat tarihinden önceki takvim yılı içerisinde gerçekleştirdikleri ihracat kadar dahilde işleme izin belgesi kapsamında yapacakları ithalatlarına; bu ithalattan doğacak her türlü vergi (KDV dahil) ve fon tutarının %10'unun teminat olarak yatırılması kaydıyla, ilgili gümrüklerce müsaade edilir.

2. Eximbank Kredileri

a) Kısa Vadeli İhracat Kredisi: Dış Ticaret Sermaye Şirketleri (DTSS) ve Sektörel Dış Ticaret Şirketleri'nin (SDŞ) ihracata hazırlık dönemi finansman ihtiyacının uygun bir vade ve maliyet ile karşılanması, böylece ihracat performanslarının artışının teşvik edilmesini amaçlar. Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından DTSS ve SDŞ statüsü verilen ve Türk Eximbank tarafından kredibilitesi olumlu bulunan firmalar bu krediden yararlandırılır.

b) Yurt Dışı Mağaza Yatırım Kredisi: Bu program ile ihracatta kalıcı pazarlar edinilmesi ve net döviz girdisinin artırılmasını teminen, Türk firmalarının değişik pazarlarda Türk menşeli her türlü tüketim malı niteliğindeki ürünleri doğrudan pazarlaması amacıyla, değişik ürün gruplarının sergilendiği çeşitli bölümleri içeren satış mağazalarından oluşan mağaza zincirleri ile bir ya da birden fazla firmanın bir araya gelerek kuracakları büyük alışveriş merkezleri oluşturulmasına yönelik yatırımların finansmanı amaçlanmaktadır.

3. Devlet Yardımları Çerçevesinde Sağlanan Destekler

SDŞ statüsüne haiz şirketlerin münhasıran dış ticarete ilişkin işlemlerini yürütmek üzere, konusunda tecrübeli ve yüksek öğrenimli yönetici ve eleman istihdamının sağlanmasıdır.

VII. SEKTÖREL DIŞ TİCARET ŞİRKETLERİNİN SORUNLARI

SDŞ'lerin sorunları; uluslararası pazarlarda karşılaştıkları sorunlar ve yurtiçinden kaynaklanan sorunlar olmak üzere iki başlıkta incelenebilir.

1. SDŞ'lerin Uluslararası Pazarlarda Karşılaştıkları Sorunlar

Uluslararası pazarlarda birçok firma ile rekabet eden firmalarımızın karşılaştıkları sorunlar genellikle ihraç edilen üründen kaynaklanmaktadır. Rekabetin aktörleri; fiyat, kalite ve markadır. SDŞ'ler ortaklarının ürünlerini ihraç etmektedirler. Ortaklarını bu konularda duyarlı hale getiremeyen Şirketler için sorunlar bulunması doğaldır.⁷

Yurtdışında bağlantı kurulan müşterilerin pek çoğunun SDŞ yerine doğrudan imalatçı firma ile çalışmayı tercih etmeleri ve bazı ülkelerde uygulanan kotalar da yine bu alanda yaşanan sorunlar arasında yer almaktadır. Ayrıca, tüm ihracat organizasyonlarında olduğu gibi SDŞ'lerde de müşteriler imalatçı ile doğrudan temasa geçmeyi istemektedirler.

2. Yurtiçinden Kaynaklanan Sorunlar

Bu tür Şirketler için yapılan tüm düzenlemelere rağmen, SDŞ'lerin yurtiçinden kaynaklanan birtakım sorunları bulunmaktadır ki, bunları aşağıdaki başlıklarda toplamak mümkündür:

- SDŞ statüsünün kanunla değil, tebliğlerle düzenlenmesi,
- Nitelikli personel bulamama,
- Gümrüklerdeki bürokrasi,
- Bazı kurumlardaki mevzuat eksikliği ve
- Resmi Gazetede yayımlandığı halde yürürlüğe geçmeyen düzenlemelerdir.

SDŞ statüsünün tebliğlerle düzenlemeye devam etmesi, bu Őirketlerde sorun çıkarmaktadır. Tebliğler ile yapılan düzenlemeler, modelin henüz tam olarak oturmamış olmasından kaynaklanmasına rağmen, bir an önce kanunla düzenleme yapılması, bu konuda resmi kurumların kararlılığını göstermede önemli bir nokta olarak karşımıza çıkmaktadır.

SDŞ'lerin çoğunluğunda nitelikli personel konusunda sıkıntıları bulunmaktadır. Özellikle büyük şehirlerde, ortak sayısı fazla olan firmalarda, sermaye yapısının da güçlü olmasına bağlı olarak, maliyeti yüksek olmasına rağmen nitelikli eleman rahatlıkla istihdam edildiğinden bu sorunla daha az karşılaşılmaktadır.

⁷ Bekir Gövdere, Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin Yapısı Üzerine Bir Araştırma, <http://www.foreigntrade.gov.tr/ead/DTDERGI/ocak99/sectorel.htm> (25.04.2006)

VIII. TÜRKİYE'DEKİ SEKTÖREL DIŞ TİCARET ŞİRKETLERİNİN MEVCUT DURUMU

Türkiye'de, ilk sektörel dış ticaret şirketi 1994 yılında kurulmuş olan EGS olup, 1995 yılında iki şirket daha kurulmuştur (EGOT ve KAR-BİR).

Ülkemizde sektörel dış ticaret şirketlerinin kuruluş amaçları birbirine benzemekle birlikte şirketlerin farklı gelişme stratejileri ve bunların zaman içinde önceliklerinde farklılıklar ortaya çıkabilmektedir.⁸ Bunlara örnek olarak EGS, ATAX, TRISAD gibi tekstil ve konfeksiyon sektöründe oluşturulan sektörel dış ticaret şirketleri gösterilebilir. Söz konusu şirketler, ortaklarının yaratıcılığı, üretim ve alış kapasitesi, teknoloji ve pazarlama kabiliyeti, dağıtım ve perakende potansiyellerini birleştirerek aktif olarak ihracatı hedeflemişlerdir. Özellikle hızlı değişim gösteren sektörlerde faaliyet gösteren şirketlerin karşılaştıkları bazı zorlukların da bu sayede önüne geçilmiş olacaktır.

Türkiye'deki sektörel dış ticaret şirketleri; temsil ettikleri sektörlerin özelliklerine, ortak sayılarına, sermayelerinin büyüklüğüne ve ortaklarının geçmiş ihracat tecrübelerine göre farklı şekilde oluşturulmaktadır. Bundan dolayı bu doğrultuda belirlenecek gelişme stratejileri ve aksiyon planları da farklı olacaktır. Ayrıca belirli düzeyde ihracatın gerçekleştirilebilmesini sağlayacak süre de doğal olarak farklılık arz edecektir.

Dış Ticaret Müsteşarlığı verilerine göre; ülkemizde halihazırda 7 farklı ilde yerleşik 5 farklı sektörde faaliyet gösteren 517 ortağı bulunan KOBİ'nin kurduğu 16 şirketin Sektörel Dış Ticaret Şirketi (SDŞ) statüsü devam etmektedir (Tablo 2).

İstanbul'da 8 dış ticaret şirketinin toplam ortak sayısı 267 iken, Çorum iki şirketteki toplam 168 ortak sayısı ile ortak sayısı en çok ikinci ilimizdir.

Tablo 2: Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin İllere Göre Dağılımı

İLİ	SDŞ SAYISI	ORTAK SAYISI
İstanbul	8	267
İzmir	1	15
Gaziantep	1	15
Antalya	2	41
Çorum	2	168
Batman	1	5
Elazığ	1	6
TOPLAM	16	517

Kaynak: Dış Ticaret Müsteşarlığı

Yine Dış Ticaret Müsteşarlığı verilerine göre; sektörel dış ticaret şirketlerinden 7 tanesi tekstil- konfeksiyon, 2 tanesi kesme çiçekçilik, 2 tanesi ayakkabı sanayinde faaliyet gösterirken bir tanesi de balıkçılık alanında faaliyet göstermektedir (Tablo 3).

Tablo 3: Sektörel Dış Ticaret Şirketleri ve Ortaklarının Sektörel Dağılımı

SEKTÖR	SDŞ SAYISI	ORTAK SAYISI
Tekstil-Konfeksiyon	7	207
Kesme Çiçekçilik	2	41
Ayakkabı Sanayi	2	75
Balıkçılık	1	15
Genel (KÖY)	4	179
TOPLAM	16	517

Kaynak: Dış Ticaret Müsteşarlığı

Tablo 4: Sektörel Dış Ticaret Şirketleri Listesi

Sıra No	Resmi Gazete Tarih ve Sayısı	FİRMA	ADRES	TEL/FAKS	SERMAYE (YTL)	ORTAK SAYISI	SEKTÖR
1	96/25 21.5.1996 22642	GBS Gaziantep Birleşik Sanayiciler Dış.Tic.A.Ş.	İncilıpınar Mah. Muammer Aksoy Bulvarı Prestij İş Merkezi Kat: 3/24 Gaziantep	0.342- 215 45 85 0.342- 215 45 86 0.342- 215 45 95	550.000	15	Makine Halısı , Halı İpliği ve Dokuma
2	97/25 10.10.1997 23136	UFE Birleşik Çiçek İhracatçıları Sanay ve Dış Ticaret A.Ş.	Fener Mahallesi Özgürlük Bulvarı Dikmen Apt. K:1 D:3 Antalya	0.242-324 15 60 0.242-324 15 61 0.242-324 15 62	500.000	20	Kesme Yaş Çiçek
3	97/29 03.12.1997 23186	ÇİÇEKÇİLER BİRLİĞİ DİŞ TİCARET A.Ş.	Kızıltoprak Mah. Ali Çetinkaya Cad. 127/6 Murat apt. Antalya	0.242-312 26 28 0.242-312 26 30	500.000	21	Kesme Çiçek

⁸ Selda Alagöz, Mehmet Alagöz, İhracatta Bir Örgütlenme Modeli: Sektörel Dış Ticaret Şirketleri ve Dış Ticaretteki Performansı, <http://www.econturk.org/selda.pdf>

Sıra No	Resmi Gazete Tarih ve Sayısı	FİRMA	ADRES	TEL/FAKS	SERMAYE (YTL)	ORTAK SAYISI	SEKTÖR
4	18.05.1999 23699 (Karar)	ÇORUM YUMURTA ÜRETİM PAZARLAMA A.Ş. *Kalkınmada Öncelikli Yöre	Ankara Asfaltı 4. Km. Çorum	0-364 235 01 63 0.364-235 01 70	1.065.000	163	Tarımsal Ürünler
5	15.09.1999 23817 (Karar)	ASD Ayakkabı Sanayicileri Dış Ticaret A.Ş.	General Ali Rıza Gürcan Cad. Metropol Center No: 32 Kat: 10 Merter/İstanbul	0.212-482 74 04 0.212-886 20 98	1.002.000	62	Ayakkabı Sanayi
6	12.01.2000 23931 (Karar)	GENESİS DIŞ TİC. A.Ş. *KÖY	Çepni Mah. Ayvalı 1.Sok. Yunus Emre İş Merkezi No:4/B-21 Çorum	0-364-254 96 81 0-364-254 92 09	250.000	5	İnşaat ve Yan Sanayi
7	18.08.2001 24497 (Karar)	DFT Diyarbakır Dış Ticaret A.Ş. *Kalkınmada Öncelikli Yöre	Diyarbakır Cad. Nasıroğlu İş Hanı Kat: 1 No: 101 Batman	0-488-213 40 55 0-488-213-40 56	252.000	5	Mermer, makine halısı, çelik kapı, sera malzemesi, tekstil
8	06.09.2002 24868 (Karar)	İSTANBUL Dış Ticaret Hizmetleri A.Ş.	GİSAD Plaza Yenibosna Merkez Mh. Çınar Cad. No.6/1 Bahçelievler/ İstanbul	0.212-454 95 10 0.212-454 65 11	600.000	77	Tekstil ve Konfeksiyon
9	16.07.2003 25170 (Karar)	Cenk Tekstil Dış Ticaret A.Ş.	Üniversite Mah. Bağlariçi Cad. No: 22 Firuzköy Avcılar/ İstanbul	0.212-509 92 93 0.212-509 97 07	2.000.000	40	Tekstil ve Konfeksiyon

Sıra No	Resmi Gazete Tarih ve Sayısı	FİRMA	ADRES	TEL/FAKS	SERMA YE (YTL)	ORTAK SAYISI	SEKTÖR
10	14.08.2003 25199 (Karar)	Etik Dış Ticaret ve Pazarlama A.Ş.	Cihangir Mah. Meşrutiyet Cad. No:1 Kat:2 Avcılar/İstanbul	0.212.422 8910/11 0.212.422 89 13	500.000	20	Tekstil ve Konfeksiyon
11	22.09.2004 25590 (Karar)	Formark İleri Giyim Sanayi ve Dış Ticaret A.Ş.	Mithatpaşa Cad.- 1 Akel Plaza A Blok Kat 1 Daire 3, Şirinevler /İstanbul	0-212-451 85 08 0-212-451 59 25	500.000	30	Tekstil ve Konfeksiyon
12	08.12.2004 25664	Akvatürk Su Ürünleri İç ve Dış Ticaret A.Ş.	Karacaoğlan Mh. 166 Sk. No.30/202 Aspen İş Merkezi İşikkent/İzmir	0-232-472 16 76 0-232-472 18 54	500.000	15	Balıkçılık
13	01.04.2005 25773	Trimos Dış Ticaret A.Ş.	Mecidiyeköy Büyükdere Cad. Akabe Ticaret Merkezi No: 78 K: 3 Şişli/ İstanbul	0-212-347 21 41 0-212-347 21 42	500.000	10	Tekstil
14	26.01.2006 26061	Kiad Dış Ticaret A.Ş.	Alırıza Gürcan Cd. Metropol Center No: 31 Kat: 12 D-48 Merter Güngören/İstanbul	0-212-481 54 53 0-212-481 50 65	500.000	15	Tekstil ve Konfeksiyon
15	15.3.2006 26140	AB Ayakkabı Dış Ticaret A.Ş.	M.Akif Mah. Aşık Veysel Cad. Kılavuz Sok. No:5 Kat: 2/2 İkitelli Küçükçekmece İSTANBUL	0-212-693 53 57 0-212-548 96 03	500.000	13	Ayakkabı
16	27/7/2006 26241	Elazığ Dış Ticaret	Organize Sanayi Bölgesi 5.Yol ELAZIĞ	0-424-255 12 60	300.000	6	Mermer

Kaynak: Dış Ticaret Müsteşarlığı

SONUÇ

Sektörel dış ticaret şirketleri Türkiye’de önemini ve değerini ispatlama durumuna ve aşamasına gelmişlerdir. Öyle ki, ilgili kanunun yürürlüğe girdiği andan itibaren, bir araya gelen 662 işletme; tekstil ve konfeksiyon sektöründe 7, gıda sektöründe 2, otomotiv yan sanayiinde 1, yazılım alanında 1, makine halısı ve dokumada 1, mobilyada 1, plastik işleme sektöründe 1 olmak üzere, toplam 14’ Sektörel Dış Ticaret Şirketi kurulmuştur.⁹

Bugüne kadar Türkiye’nin ihracatındaki artışın büyük ölçüde geçici, konjonktürel satışlarla gerçekleştirilmiş olması, hala ülkemizin mallarının dış pazarlarda yaygın, sürekli ve kalıcı bir şekilde pazarlanamaması sorununu beraberinde getirmektedir. Bu sorunlara KOBİ’lerin ihracatta yeni bir örgütlenme modeli olan SDŞ’ler aracılığıyla çözümler aranarak, ülke ihracatındaki gelişmelerin kalıcı, yaygın ve sürekli olması sağlanabilir.

İhracata yönelik bu örgütlenme modeliyle; KOBİ’lerin bireysel olarak ihracat yaptıklarında karşılaştıkları zorlukları aşabilmeleri, bireysel pazarlama etkinliklerine göre daha güçlü pazarlama imkanları edinebilmeleri mümkün olabilmektedir. KOBİ’lerin SDŞ olarak örgütlenmeleri, kurulacak SDŞ’de görev alacak profesyonel personel vasıtasıyla, ihracat işlemlerinin, gümrükleme, nakliye, sigorta gibi faaliyetlerin daha etkin olarak gerçekleştirilmesini ve ihracata yönelik daha güçlü bir pazarlama imkanını sağlamaktadır.

Sektörel dış ticaret şirketlerinin Küçük ve Orta Boy İşletmeleri bir çatı altında toplamada ve ihracat performanslarının artırılmasında elde ettiği başarı gelecekte hem ülke ekonomisinin hem de Küçük ve Orta Boy İşletmelerin güçlü bir yapıya sahip olacağını göstermektedir.

⁹ http://www.alomaliye.com/talha_apak_sds.htm (24.04.2006)

KAYNAKÇA

ALAGÖZ, Selda, Mehmet Alagöz, İhracatta Bir Örgütlenme Modeli: Sektörel Dış Ticaret Şirketleri ve Dış Ticaretteki Performansı, <http://www.econturk.org/selda.pdf>

GÖVDERE, Bekir, Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin Yapısı Üzerine Bir Araştırma, <http://www.foreigntrade.gov.tr/ead/DTDERGI/ocak99/sectorel.htm>

http://www.alomaliye.com/talha_apak_sds.htm

<http://www.kobitek.com>

<http://www.dtm.gov.tr/ead/DTDERGI/ocak98/kucuk.htm>

<http://www.igeme.org.tr/tur/sdts/sdts1.htm>

YALÇIN, İbrahim, Küçük Ve Orta Ölçekli İşletmelerin Sektörel Dış Ticaret Şirketleri Olarak Örgütlenmeleri, www.dtm.gov.tr

EK 1- SEKTÖREL DIŞ TİCARET ŞİRKETLERİ STATÜSÜNE İLİŞKİN TEBLİĞ

02 Temmuz 2004 Tarihli Resmi Gazete
Sayı: 25510

Başbakanlık Dış Ticaret MüsteŐarlıĐından:

Sektörel Dış Ticaret Şirketleri Statüsüne İlişkin Tebliğ (İhracat 2004/ 4)

Madde 1 - Bu Tebliğ ile 22/12/1995 tarih ve 95/7623 sayılı İhracat Rejimi Kararı'nın 3'üncü maddesinin (k) bendine istinaden, Küçük ve Orta Büyüklükteki İŞletmelerin (KOBİ) ihracat sektörü içinde bir organizasyon altında toplanarak dünya pazarlarına yönlendirilmesi amacıyla; ihracat ve ilgili konularda (finansman, tedarik, nakliye, sigorta, gümrükleme v.b.) hizmet sağlayarak, dış ticarete uzmanlaŐmalarını ve bu suretle daha etkin faaliyet göstermelerini teminen kurulan Şirketlere, Dış Ticaret Müsteşarlığınca "Sektörel Dış Ticaret Şirketi (SDŞ) Statüsü" verilmesi, geri alınması ve sorumlulukları düzenlenmektedir.

Madde 2 - Bu Tebliğde geöen:

MüsteŐarlık : Dış Ticaret MüsteŐarlıĐını (DTM),

Küçük ve Orta Büyüklükteki İŞletme (KOBİ): 1 (bir) ila 250 (ikiyüzelli) arasında öalıŐan istihdam ettiği bağlı olduğu meslek kuruluşunca tevsik edilen işletmeleri,

Borsa: İstanbul Menkul Kıymetler Borsasını,

Kalkınmada Öncelikli Yöre: Kalkınmada Öncelikli Yöre kapsamındaki illeri,

Normal Yöre: Kalkınmada Öncelikli Yöre kapsamı dışında kalan illeri,

Üretici Derneği: Aynı üretim dalında faaliyette bulunan üretici Şirketlerin kurduğu dernekleri,

Üretici Birliği: Aynı üretim dalında faaliyet gösteren kooperatif ve birlikleri,

Fuar: Yurt dışında düzenlenen; ticari nitelikteki uluslararası fuar ve sergiler ile münhasıran Türk ihraö ürünlerinin sergilendiği tanıtım faaliyetlerini,

ifade eder.

Madde 3 - a) Normal yörelerde, Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin; aynı üretim dalında (Ek-1) faaliyette bulunan, asgari 10 (on) KOBİ'nin bir araya gelmesiyle en az 500 (beŐyüz) milyar TL sermayeli anonim Şirket olarak kurulması gerekmektedir.

b) Kalkınmada Öncelikli Yörelerde, Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin; aynı veya aynı üretim dalında faaliyette bulunan, asgari 5 (beş) KOBİ' nin en az 250 (ikiyüzelli) milyar TL sermayeli anonim Şirket olarak kurulması gerekmektedir.

c) Aynı üretim dalında (Ek-1) faaliyette bulunan Üretici Dernekleri ve Üretici Birlikleri tarafından anonim Şirket Şeklinde ve en az 500 (beŐyüz) milyar TL sermaye ile kurulan Şirketlere Sektörel Dış Ticaret Şirketi Statüsü verilebilir.

d) Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin KOBİ niteliğindeki her bir ortağının sermaye payı, toplam Şirket sermayesinin, Normal Yörelerde % 10 ve Kalkınmada Öncelikli Yörelerde % 20'sinden fazla olamaz.

e) Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde hisse senetlerinin Borsa'da işlem görmesi durumunda, Müsteşarlığın önceden izni ve görüşü alınması şartıyla (d) bendinde belirtilen ortaklık payına ilişkin sınırlamalar uygulanmaz.

f) Hisse senetlerinin tamamının nama yazılı olması gerekmektedir.

g) Sektörel Dış Ticaret Şirketi Statüsü için Müsteşarlığa başvuruda bulunan şirket ve ortaklarıyla ilgili olarak Vergi Usul Kanununun 359'uncu maddesinde belirtilen muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge düzenlenmediğinin veya kullanılmadığının, başvuru sahibi şirket ve ortakların bağlı oldukları vergi dairesinden alınacak bir yazı ile belgelendirilmesi gerekmektedir.

Madde 4 - Sektörel Dış Ticaret Şirketlerine, şirketin kurulması ve gelişmesinde yardımcı olmak amacıyla, ortaklık payları münferiden veya toplu olarak % 40'ı aşmamak üzere,

a) Normal Yörelerde aynı üretim dalında, Kalkınmada Öncelikli Yörelerde aynı veya farklı üretim dalında faaliyette bulunan, 250'den fazla çalışan istihdam eden şirketler,

b) Profesyonel yönetici olarak çalışmalarını kaydıyla gerçek kişiler,

c) Sektörel Dış Ticaret Şirketlerine ve ortaklarına mal, ekipman ve hizmet sağlayan şirketler,

d) Üretici Derneği, Üretici Birliği, vakıf, mesleki federasyon v.b. kuruluşlar,

ortak olabilirler. Ancak, gerçek kişilerin ortaklık payı her halükarda % 10'u aşamaz.

Madde 5 - Şirketlerin Sektörel Dış Ticaret Şirketi olabilmeleri için örneği ekli (Ek-2) müracaat formunu doldurarak, istenilen belgeler ile birlikte Müsteşarlığa (İhracat Genel Müdürlüğü) müracaat etmeleri gerekmektedir.

Madde 6 - Yapılan inceleme sonucunda, bu Tebliğde belirtilen şartları haiz olan şirketlere Sektörel Dış Ticaret Şirketi Statüsü verilir ve konuya ilişkin Karar Resmi Gazete'de yayımlanır.

Madde 7 - a) Sektörel Dış Ticaret Şirketleri, ortaklarının üretimine katkıda bulunmak veya faaliyette oldukları sektörle ilgili işlemlerinde kolaylık sağlamak amacıyla, Sektörel Dış Ticaret Şirketi yönetim kurulunca oybirliğiyle karar verilmesi ve Müsteşarlıktan önceden izin alınması kaydıyla, hizmet ve imalat sanayi sektöründe faaliyette bulunan şirketlere ortak olabilirler veya şirket kurabilirler.

b) Sektörel Dış Ticaret Şirketleri, ortaklarının faaliyet gösterdiği üretim dalına ait hammadde tedarikinde imalatçı olarak değerlendirilirler.

c) Normal Yörelerde yerleşik Sektörel Dış Ticaret Şirketleri, aynı sektörde faaliyette bulunmak kaydıyla ortağı olmayan KOBİ'lerin, Kalkınmada Öncelikli Yörelerde yerleşik SDS'ler ise sektör ayrımı olmaksızın KOBİ'lerin ihracatına aracılık edebilirler. Ancak, ihracata aracılık etmeden önce, söz konusu KOBİ'den Vergi Usul Kanununun 359'uncu maddesinde belirtilen muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge düzenlenmediğinin veya kullanılmadığının bağlı bulunduğu vergi dairesinden alınacak bir yazı ile belgelendirmesini

talep eder. Sektörel Dış Ticaret Şirketi söz konusu KOBİ'lerin ihracatına aracılık ettiği süre içinde, gerekli denetimleri gerçekleştirir.

Madde 8 - Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinde; ortaklıktan ayrılmak isteyen ortakların payları, şirket yönetim kurulunun izniyle ve bu Tebliğde belirtilen koşullara uymak kaydıyla, yeni veya mevcut ortaklara devredilebilir. Bu konuda Müsteşarlığa bilgi verilir.

Madde 9 - Sektörel Dış Ticaret Şirketleri, şirket kuruluşundan itibaren;

- a) Ortakları adına bir fuara katılım gerçekleştirmek,
- b) Ortakları adına yurt dışında düzenlenen KOBİ'ler arası işbirliği organizasyonlarına iştirak etmek veya ortaklarının katılımıyla yurt dışında KOBİ'ler arası işbirliği organizasyonu gerçekleştirmek ,
- c) Faaliyette bulunduğu sektörle ilgili yurt dışı pazar araştırması projesi yürütmek,
- d) Ortakları adına ve/veya ortaklarıyla, Müsteşarlığın koordinasyonunda organize edilen ticaret heyeti programlarına katılım sağlamak,
- e) Sektörel Dış Ticaret Şirketi ve/veya ortağı KOBİ yöneticilerini ve/veya personelini, dış ticaret, kambiyo, gümrük, teşvik mevzuatı vb. konularda bilgilendirmek üzere seminer/eğitim programı düzenlemek veya düzenlenen seminer/eğitim programlarına iştirakini sağlamak, faaliyetlerinden en az ikisini her takvim yılı içinde gerçekleştirmekle,
- f) Beş takvim yılı içinde ortakları adına pazarlama faaliyeti yürütmek üzere yurt dışında ofis/mağaza/şube/temsilcilik v.b. açmakla, yükümlüdür.

Madde 10 - Sektörel Dış Ticaret Şirketleri, faaliyetleriyle ilgili olarak, her yılın Ocak ve Temmuz aylarında geçmiş altı aya ilişkin Müsteşarlığa (İhracat Genel Müdürlüğü) ekli (Ek-3) faaliyet raporunu vermekle yükümlüdürler.

Madde 11 - Sektörel Dış Ticaret Şirketleri ve ortağı KOBİ'ler, ihracata yönelik devlet yardımlarının hedef grubunu oluştururlar ve bu yardımlardan öncelikle yararlandırılırlar.

Madde 12 - a) Sektörel Dış Ticaret Şirketleri, kendi nam ve hesabına yurt içinden satın aldıkları malların ihracında; ihracat, gümrük, kaçakçılık, kambiyo ve ilgili sair mevzuatta öngörülen idari ve cezai yükümlülüklerden doğrudan ve münhasıran sorumludur.

b) Sektörel Dış Ticaret Şirketi ile imalatçı arasında bir aracılık sözleşmesine binaen imalatçı şirketin bizzat imal ve tedarik ederek Sektörel Dış Ticaret Şirketi üzerinden gerçekleştirdiği ihracatta ise, aracılık sözleşmesinde aksine bir hüküm bulunmadığı sürece ihracat, gümrük, kaçakçılık, kambiyo ve ilgili sair mevzuatta öngörülen idari ve cezai yükümlülüklerden doğrudan ve münhasıran imalatçı şirketler sorumludur.

Madde 13 - Müsteşarlıkça, aşağıda belirtilen hallerde Sektörel Dış Ticaret Şirketi Statüsü geri alınır.

a) Madde 3/a'da tanımlanan Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin; kuruldukları yıl hariç, müteakip takvim yılı içinde en az 1 (bir) milyon ABD Doları, takip eden her takvim yılı

içinde de 1 (bir) milyon ABD Dolarından az olmamak üzere faaliyette buldukları üretim dalının toplam ihracat miktarının ABD Doları cinsinden en az %0,1'ini gerçekleştirmemeleri,

b) Madde 3/b'de tanımlanan Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin; kuruldukları yıl hariç, müteakip takvim yılı içinde en az 250.000 (ikiyüzellibin) ABD Doları, takip eden her takvim yılı içinde de en az 500.000 (beşyüzbin) ABD Doları ihracat gerçekleştirmemeleri,

c) Madde 3/c'de tanımlanan Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin kuruldukları yıl hariç, müteakip takvim yılı içinde en az 250.000 (ikiyüzellibin) ABD Doları, takip eden her takvim yılı içinde de en az 500.000 (beşyüzbin) ABD Doları ihracat gerçekleştirmemeleri,

d) Bu Tebliğin 9'uncu maddesinin (a), (b), (c), (d), (e) bentlerinde belirtilen faaliyetlerden en az ikisinin gerçekleştirilmemesi,

e) Bu Tebliğin 9'uncu maddesinin (f) bendi uyarınca, şirket kuruluşundan itibaren beş takvim yılı içinde ortakları adına pazarlama faaliyeti yürütmek üzere yurt dışında ofis/mağaza/şube/temsilcilik v.b. açılmaması,

f) Yapılacak inceleme ve denetlemeler neticesinde, bu Tebliğ hükümleri ile ortakların hak ve menfaatlerine aykırı durumların tespit edilmesi,

g) Sektörel Dış Ticaret Şirketi Statüsü alındığı tarihten sonra, bizzat SDŞ tarafından Vergi Usul Kanununun 359'uncu maddesinde belirtilen muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge düzenlendiğinin ve/veya kullanıldığının tespit edilmesi,

h) İki dönem üst üste Müsteşarlığa (İhracat Genel Müdürlüğü) faaliyet raporu sunulmaması.

Madde 14 - Sektörel Dış Ticaret Şirketleri ortakları tarafından, Vergi Usul Kanununun 359'uncu maddesinde belirtilen muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge düzenlendiğinin veya kullanıldığının tespiti halinde, Sektörel Dış Ticaret Şirketi ile bahse konu ortağı arasındaki aracı ihracatçı sözleşmesi derhal feshedilir. Fesh edilmemesi halinde Sektörel Dış Ticaret Şirketi Statüsü geri alınabilir.

Madde 15 - İşbu Tebliğde belirlenen konular dışında kalan hususlar, Müsteşarlıkça İhracat Rejimi çerçevesinde sonuçlandırılır.

Madde 16 - 26/12/1996 tarihli ve 22859 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Sektörel Dış Ticaret Şirketleri Statüsüne İlişkin İhracat 96/39 sayılı Tebliğ", 08/07/1998 tarihli ve 23396 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "İhracat 96/39 Sayılı Sektörel Dış Ticaret Şirketleri Statüsüne İlişkin Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair İhracat 98/13 sayılı Tebliğ" ve 26/10/2000 tarihli ve 24212 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "İhracat 96/39 Sayılı Sektörel Dış Ticaret Şirketleri Statüsüne İlişkin Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair 2000/17 sayılı Tebliğ" yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1 - 96/39 Sayılı Tebliğ kapsamında Sektörel Dış Ticaret Şirketi Statüsü devam eden şirketlerin, Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren; 6 ay içinde sermayeye ilişkin hükmü, beş takvim yılı içinde 9'uncu maddenin (f) bendindeki hükmü, müteakip takvim yılı içinde diğer hükümleri gerçekleştirmeleri gerekmektedir. Bu koşulları yerine getirmeyen şirketlerin Sektörel Dış Ticaret Şirketi statüsü geri alınır.

Geçici Madde 2 - Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce Müsteşarlığa intikal eden başvuru talepleri, 96/39 sayılı Tebliğ hükümleri uyarınca incelenip sonuçlandırılır. Bu kapsamdaki şirketlere Geçici Madde 1 hükümleri uygulanır.

Madde 17 - Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 18 - Bu Tebliğ hükümlerini Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yürütür.

(Madde 3/a ve 3/c'de tanımlanan SDŞ'ler için)

ÜRETİM DALLARI

I.TARIM
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri
Yaş Meyve ve Sebze
Meyve Sebze Mamulleri
Kuru Meyve ve Mamulleri
Fındık ve Mamulleri
Zeytin ve Zeytinyağı
Tütün
Kesme Çiçek
Canlı Hayvan, Su Ürünleri ve Mamulleri
Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri
II.SANAYİ ÜRÜNLERİ
Tekstil ve Hammaddeleri
Deri ve Deri Mamulleri
Halı
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri
Hazır giyim ve Konfeksiyon
Taşıt Araçları ve Yan Sanayi
Elektrik-Elektronik
Makina ve Aksamları
Demir ve Demir Dışı Metaller
Çimento ve Toprak Ürünleri
Diğer Sanayi Ürünleri
Değerli Maden ve Metaller
III. MADENCİLİK
Maden ve Metaller
V.DİĞER

EK-2 SEKTÖREL DIŞ TİCARET ŞİRKETLERİ BAŞVURU FORMU

Şirket unvanı
Adres-Telefon-Faks-E-Posta
Adres:
Telefon:
Faks:
E-Posta:
Vergi dairesi ve vergi no:
Ticaret sicil no:
İlgili üretim dalı (Ek-1’de yer alan üretim dallarından biri yazılmalıdır.)
Sermayesi (Taahhüt edilen sermayenin hangi süre zarfında ödeneceği belirtilmelidir.)
Taahhüt edilen:
Ödenen:
Ortaklar ve hisse payları (Her bir ortağın unvanı ve ortaklık payı açık olarak yazılmalıdır.)
KOBİ:
250’den Fazla Çalışan İstihdam Eden Şirket:
Gerçek Kişi:
Mal, Ekipman ve Hizmet Sağlayan Şirket:
Üretici Derneği, Üretici Birliği, Vakıf , Mesleki Federasyon v.b. Kuruluşlar:
Varsa ihracatınız ve ihracat yaptığınız ülkeler (Son takvim yılı itibariyle)
Ülke Miktar Tutar
Şirketin yönetim yapısı hakkında bilgi veriniz.
Şirketin yönetim birimlerinde çalıştırılan veya çalıştırılması öngörülen eleman sayısı, öğrenim ve yabancı dil düzeyleri hakkında bilgi veriniz.
İhracat:
Muhasebe:
Denetim:

Ortaklarınız adına sektörünüzde düzenlenen uluslararası nitelikteki fuarlara veya Türk İhraç Ürünleri Fuarlarına katılmayı planlıyor musunuz? Planlıyorsanız yılda kaç fuara katılım sağlayacağınızı ve gerekçelerini belirtiniz.

Ortaklarınız adına yurt dışında düzenlenen KOBİ'ler arası işbirliği programlarına katılmayı veya ortaklarınızın katılımıyla bu tür bir organizasyon gerçekleştirmeyi planlıyor musunuz?

Ortaklarınız adına yurt dışında yürüttüğünüz ve/veya yürütmeyi planladığınız pazar araştırması/pazarlama faaliyetleri hakkında bilgi veriniz

Dış Ticaret Müsteşarlığınca koordine edilen Ticaret Heyeti programlarına katılmayı planlıyor musunuz?

Şirketiniz veya ortağınız şirketlerinin personel ve yöneticileri için yurt içinde veya yurt dışında seminer/eğitim programları düzenlemeyi veya düzenlenen seminer/eğitim programlarına katılmayı planlıyor musunuz? Planlıyorsanız eğitim konularını, eğitim vermesi öngördüğünüz kurum ve/veya kişileri, bir yıl içinde düzenleyeceğiniz eğitim faaliyeti sayısını belirtiniz.

Yurt dışında faaliyette bulunan ofis/mağaza/şube/temsilcilik v.b. var mı? Varsa ülke ve şehir belirtiniz. Yoksa yurt dışında ortaklarınızın ürünlerini pazarlamak üzere ofis/mağaza/şube/temsilcilik v.b. açmayı planlıyor musunuz?

Ortaklarınız adına yurt dışında markalaşma faaliyetleri yürütmeyi planlıyor musunuz?

Şirketinizce yürütülmesi planlanan diğer pazarlama faaliyetleri hakkında bilgi veriniz.

Şirketinizin geleceğe yönelik öngörülerini, gelişme stratejilerini ve yıllar itibariyle ihracat hedeflerini anlatınız.

SDŞ statüsü almanın şirketinize sağlayacağı avantajları belirtiniz.

Yararlanmayı planladığınız ihracata yönelik devlet yardımlarını sıralayınız.
Diğer görüşlerinizi belirtiniz.

SDŞ Yetkilisinin Adı-Soyadı-Unvanı:

İmza ve kaşe:

Bu Forma İlave Edilecek Belgeler: (Tüm belgelerin asıllarının veya noter onaylı örneklerinin intikali gerekmektedir.)

1 - Şirket kuruluşuna ve değişikliklere ait ticaret sicil gazeteleri. (Şirket ana sözleşmesinde imalatçı ibaresinin yer almamasına, her bir ortağın hisse oranının belirtilmesine dikkat edilmelidir.)

2 - Şirketiniz ile ortağınız tarafından uygulanacak aracı ihracatçı sözleşmesi. (Müşterilik gerektiğinde aracı ihracatçı sözleşmesinde değişiklik yapılmasını talep edebilir.)

3 - Şirket imza sirküleri.

4 - Bağlı olduğunuz vergi dairesinden alınan, şirketiniz tarafından muhteviyatı itibariyle yarıltıcı belge düzenlenmediğini veya kullanılmadığını belgeleyen yazı.

SEKTÖREL DIŞ TİCARET ŞİRKETLERİ ORTAĞI BAŞVURU FORMU

Bu form ortaklar tarafından doldurulacak ve ekte istenen belgeler ile Dış Ticaret Müsteşarlığı'na yapılacak başvuruda kullanılmak üzere SDŞ statüsü talep eden Şirkete verilecektir.

Şirket unvanı
Adres-Telefon-Faks-E-Posta
Adres:
Telefon:
Faks:
E-Posta:
Vergi dairesi ve vergi no:
Ticaret sicil no:
Ortağı olduğunuz baŐka Sektörel Dış Ticaret Şirketi var mı? Varsa unvanını belirtiniz.
Varsa Şirketinizce son iki yılda gerçekteŐirilen ihracat ve ihracat yaptığımız ölkeleri belirtiniz.
Ölke Miktar Tutar
SDŞ ortağı olmanızın Şirketinize sağlayacağı faydaları belirtiniz.
SDŞ'lerin ortakları adına uluslararası fuarlara katılım sağlaması, pazar araştırması ve aktif pazarlama faaliyetleri yürütmesi hakkında önerilerinizi sıralayınız.
KOBİ'lerin ihracata yönlendirilmesi hususunda önerilerinizi belirtiniz.
Bugüne kadar ihracata yönelik devlet yardımlarından yararlandınız mı? Yararlandıysanız isimlerini ve destek tutarlarını belirtiniz.
Devlet Yardımı Dönem Miktar (ABD Doları)
Diğer görüşlerinizi belirtiniz.

Şirket Yetkilisinin Adı-Soyadı-Unvanı:

İmza ve kaşe:

Bu Forma İlave Edilecek Belgeler: (Tüm belgelerin asıllarının veya noter onaylı örneklerinin intikali gerekmektedir.)

1. Şirket kapasite raporu veya faaliyet belgesi. (profesyonel yönetici ve kuruluşlar hariç)
*Kapasite raporunun TOBB onaylı olmasına ve geçerlilik süresinin geçmemesine, faaliyet belgesinin ilgili meslek kuruluşundan (TESK v.b.) onaylı olmasına dikkat edilmelidir.
2. Şirket kuruluşuna ilişkin ticaret sicil gazeteleri. (TESK'e bağlı meslek federasyonları üyeleri için Esnaf ve Sanatkarlar Sicili aranır.)
3. Üretici Derneği, Üretici Birliği, vakıf, mesleki federasyon v.b. kuruluşlar için kuruluş belgeleri.
4. Gerçek kişi ortağın özgeçmişi.
5. Şirket imza sirküleri
6. Bağlı olduğunuz vergi dairesinden alınan, şirketiniz tarafından muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge düzenlenmediğinin veya kullanılmadığının belgeleyen yazı.